

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal SZVOBODA JÓZSEF könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előzetési díjak is küldendők.</p>	<p>Megjelenik a lap minden szerdán Kéziratok nem adtnak vissza.</p>	<p>FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. FEJÉR ANTAL ügyvéd.</p>	<p>Nyitlertéri cikkeik soronként 40 fill.-ért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.</p>	<p>Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítattak.</p>
---	--	---	---	---

Csikvármegye gazdasági forrásai.

A székely vármegyék között Csikvármegye lakói vannak megélhetés tekintetében a leggyatrább állapotban. Ennek oka, hogy a vármegye lakói meg mind- eddig nem fedezték fel azokat a forrásokat, a honnan az ő viszonyaihoz mérten biztosabb, állandóbb és könnyebb megélhetést, valamint vagyonszerzést biztosíthatnának maguknak.

Ez a nép itt, — bezárva a helyek közé, elvágva ugyyszólván a nagy világtól, majdnem magára volt utalva. Ezért a régebbi időben e népnek majdnem kizárólagos keresetforrása maga a természet volt és pedig részint földművelés, részint pedig az állattenyésztés. A kereskedelme mindig felette szűk piacra szorult, amennyiben csakis az így nyert fölös anyagát tudta a piacra szállítani, a miből az itteni természeti viszonyok mostoha és a közlekedési viszonyok fölöslegesen teletlen volta miatt alig fejlődhetett ki valami nagyobb forgalom. E miatt nem fejlődhetett ki nálunk az ipar sem, s úgy, hogy e miatt nemcsak régen nem volt semmi iparunk, hanem még most is ebben a tekintetben határozottan az egész Magyarországon mi állunk a leghátrább.

Ilyen körülmények között nem csodálhatjuk, ha napról-napra szomorúan tapasztalunk, hogy néptünk folyamatosan szegényedik. Igen, mert a gazdasági források között éppen maga a természet, a melyre néptünk egyedül volt, van és lesz még sokáig ráutalva megélhetés tekintetében ezélt századokkal is ugyanaz volt, a mi ma. Erőforrásai alig változtak, míg maga a népesség óriási arányokban növekedett és növekszik. Természetes dolog tehát, hogy az a termő föld, melyen száz évvel ezelőtt elég tisztességesen megélhetett néptünk, az ma még az éhenhalástól is alig menti meg őket. Innen van az az óriási arányokban

való kivándorlás, a melynek szomorú képét most nem rég is láttuk a marosvásárhelyi iparkamarának idevonatkozó lag között statisztikájában.

Ott vagyunk mi most körülbelül, a hol volt az angol nép akkor, a midőn Malthus a híres népesedési törvényét közzé tette, intelműl népének, hogy ha a szaporodás a maga természetes arányában tovább is megmarad, úgy a logika és a természet vastörvényénél fogva az emberiség a legnagyobb nyomorba jut, mert míg a népesség szaporodása számtani haladvány, addig a megélhetés eszközei csak a mértani haladvány arányában növekednek. Malthust megezőfalta az idő, az angol nép ma már óriási számarányban túllaladta a Malthus korabeli számát, s mégis az angol nép soha sem volt gazdagabb, sohasem élt jobb életben, mint éppen ma.

Ennek oka azonban nem abban van, mintha Malthusnak nem lett volna abban igazga, hogy a népesség számaránya csakugyan a számtani haladvány, míg a természetadta megélhetési erőforrások csakis a mértani haladvány arányában nevelkednek. Malthusnak ezen törvénye elvontan, a maga valóságában igaz, hisz éppen nálunk is sajnosan beigazolvá látjuk De Malthus abban tévedett, hogy a megélhetés egyetlen alapját csupán csak a természetben látta, megfeledezett a tőkéről és a munkáról. Pedig a későbbi idő és éppen az angol nemzet gazdasági története beigazolta, hogy különös ezen két utóbbi eszköze a megélhetésnek és a vagyonszerzésnek meg nem határozható magas arányban fokozható. — Ugyannyira, hogy ma már a gazdasági életben a természet csak harmadrendű szerepet játszik, előbe került a tőke, s különösen pedig a munka.

Természet ma már csak annyiban alapja a megélhetésnek, a mennyiben az anyagot adja, de annak százszorosa, sőt

néha ezerszerese értéket a tőke, s különösen a munka ad.

S ime, a néptünk nyomorúsága is abban van, hogy mostoha viszonyaink miatt nem tudunk haladni a gazdasági életben a korral. Mi még ma is a természet uralma alatt nyögünk. Pedig fényes példáját adta már több helyen a gazdasági élet, hogy a tőke és a munka fel szabadíthatja a népeket a természet alatti rabszolgaságából.

Már régóta érezzük helyzetünk tarthatatlan voltát, siró szavunkat meghallotta maga a kormány is, s igyekszik is minden oldalról helyzetünkön segíteni, de be kell vallanunk, hogy mindeddig még a tapogatózás terén vagyunk. A vezető körök még ma is az elszegényedett néptünkön az őstermelésben, a földművelés- és állattenyésztésben való istápolás útján akarnak segíteni, erre mutat a székely akció minden pozitív intézkedése, erre mutat az itt Csikszereidában felállított földműves-iskola, s felelik, hogy 3-4 holdas birtokokon képtelenség virágzó gazdaságot létesíteni.

Egyetlen módja néptünk helyzetén segíteni az, amelyet a gazdasági élet történelme mutat. Ki kell aknáznunk azt az erős és értelmes munkás anyagot, a mi itt nálunk mindeddig parlagon hevert. Mert el kell ismerünk, hogy néptünk kitűnő munka erővel és értelemmel van megáldva, de nem tud érvényesülni, mert nincs tere, nincs tőkje. Viszonyaink az ilyen irányu fejlődést eddig alig is engedték meg. Most azonban már egybe vagyunk kötve egyik oldalról a nagy világgal, s nem sokára a kormány jóvoltából a másik oldalon is össze leszünk kötve, s akkor a közlekedési viszonyunk és a világ forgalomban való elhelyezkedésünk sem fog megakadályozni az ilyen irányu fejlődéstől. Sőt egy kis piac-telep és kereskedelmi góczponttal fejlődhetik ki Csik, amely közvetíti a forgalmat nyugat

és kelet között a fekete tenger felé, amely ellátja a nyugati iparcikkkel keletet, s valamint a Kelet árucikkjeit közvetíti Nyugatnak.

Hogy ezen vágyunk mihamarább valóvá válhasson, annak legelső feltétele, a székely vasutak teljes kiépítése, már bevezett tény, további feltétele pedig viszonyainknak megfelelő ipartelepeknek létesítése és néptünknek ilyen irányban való kiképzése volna, hogy értelmét és munkaerjét néptünk idehaza érvényesíthesse.

Mert sajnosan kell bevallanunk, hogy ma a csiki nép átlag évente 5-6 hónapig dolgozik és többet nem, mert nincs mit. Elképzelhető tehát, hogy ebben a létenségekben mily óriási érték vezet el évenként.

Meg vagyunk győződve, hogy illetékes helyen már gondolkoznak a módosításokon, hogy miképpen lehetne a leggyorsabban és a legalkalmasabban fenti irányban rajtuk segíteni. S ha majd egyszer ide terelődik — nálunk a székely akció és itt pozitív eredményekkel dicsekedhetik, úgy nem vesztet kárba semmi áldozat, mert meg lesz vetve jövőbeli állandó jólétünknek alapja; különben pedig csak ideiglenes, pillanatnyi segílyt kaptunk, amelynek hatása a jövőben semmi sem lesz.

D. B.

— **Politikai hétről.** Az orosz provizóriumról folyó vita e héten befejezést nyert; holott egy héttel ezelőtt még senki sem mert volna ezt állítani. A politika beborult ege ugyanis egy kevés időre ismét kitisztult, miután a legnagyobb ellenzék párt elhatározta, hogy a törvényjavaslat ellen nagyobb harszot nem indít, azt nem tartja indokoltnak. Így történt, hogy a vita, — mely még a múlt héten egészen obstrukciós izű mederben folydogált, hirtelen bezárt. A vitában, érdekességénél fogva különösen Kossuth Ferencnek az okt. 25-iki ülésben tartott felszólalása és Tizsa Istvánnak vá-

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZAJA.

Konfesszió.

Írta: Szabolcska Mihály.

*Az én hitem nincsen betűkbe zárva.
 Az én hitem a szeretet világa,
 Itt ebben él csak igazán.
 Nem okoskodó könyvek leveléről:
 Édes anyám meleg szivéből
 Szállt a szivembe hajdanán.*

*Már akkor az első csodás imádság
 Áhitatában bontogatta szárnyát,
 Ott láttam Istent legelőbb.
 Ottan jelent meg színről-szinre nékem.
 Édes anyám meleg szemében.
 Arasznyi nyoszolyám előtt.*

*Jártam azóta el szét a világban.
 De igazában Istent sohse láttam.
 Mint gyermeki szemekkel ott!
 Kerestem nagy felséges templomokban,
 De a mi szalmás házikónkan
 Tudom, hogy inkább ott lakott!*

*Az én hitem a szeretet világa.
 És hirdetem azóta a világba,
 Hogy Isten van, hogy Isten él!
 De ritmosos, bős, nagy imádságoknál
 S szemforgató ábrázatoknál:
 Neki egy kis szeretet többet ér!*

Adomák a színészeletből.

A „Színház és Élet”-ből. —

Az 1890-iki téli színi évadot Szabadkán töltöttük Csóka Sándor színigazgató sainszultával. Boldog Isten, milyen más élete volt még

akkor a színészek. A közönség szemében nem kenyérkereső, egymást felfalni vágyó mesteremberek voltak még akkor, hanem a művészetért lelkesülő, éhséget, szomjúságot, ha kellett, jó kedvvel tűrő, lelkes csapat, kik egyaránt tudtak örülni vagy bánkódni egymás öröme vagy bánatán. Élt ez időben Szabadkán egy vízkedélyről általánosan ismert és kedvelt ügyvéd, nevét elhallgatom, hiszen aki Szabadkán megfordult, ugys ráismer, ha megmondom, hogy bizalmasan „Öreg Kukacz”-nak szólítottuk. Tehát az „Öreg Kukacz” mindjárt az évad elején meghívta a társulat összes férfi tagjait egyszer s mindenkorra villásreggelire ügyvédi irodájába; a reggeli kitűnő sajtó főzete törkölypálinkából, jó vékony szalonából és puha kenyérből állott, kivéve a pénteki napot, amikor is a szalonon átváltozott retékké. Mindezekhez még jó magyar szüzdohány, pipa és külön-külön mindenkinek egy jó szivar is járult. Egyik ezidőzerint jövevű színigazgatóknak ez a mindennapi villásreggeli egyuttal ebédül is szolgált. Dícsereitere legyen mondva az „Öreg Kukacz”-nak, akkor volt legboldogabb, ha az előirányzott készlet kevésnek bizonyult, sőt meg kellett toldani, a mi különösen a pálinkás üveggel usponkiut megtörtént. Bol-

dozságát csak az rontotta, hogy a dohányos szitája naponként kiürült, pedig alig volt köztünk egy kettő, a ki pipázott. Elhatározta tehát az öreg, hogy minden áron megcsipi a dohány-csempészt a ezt a következő módon hajtotta végre: A dohányszita aljába, a dohány közé elrejtett egy kifeszített verőfogó varrat a várta a szakát. I társulat tagja volt akkor O. I. is, a kitűnő népszimű énekes, a ki az egyik reggelizés után

addig járkált le a föl a szobában, míg háttal fordulva a dohányos szitához jutott; itt hátrafelé kezével belemarkolt a szitába, hogy a szakmányt észrevétlenül zsobra tegye, de oly mélyen talált markolni, hogy a felállított verőfogó egy nagyot csettene, rápatant az ujaira. Jóska barátunk ijedten felordított fájdalomában, de meg volt csipve. Büntetésül egy héttig ki is zárták a villásreggelizésből.

II.

Az 1890-iki téli időny egy kegyetlen hideg délelőttjén megívitálta az „Öreg Kukacz” a nála villásreggeliző színtársulati tagokat aznap délutánra palicai szőlőjébe kitűnő új borra és jó magyaros birkapörköltre. A kitűzött időre pontosan megjelentünk a szabadkai indóháznál mindazok — számszerűt hatan — kiknek az esti előadáson dolgunk nem volt. Ott volt az „Öreg Kukacz” a fiával, továbbá Szendrey Mihály, most a pozsonyi színház igazgatója, az időközben elhalt Endresz karmester, Váradi József, a jeles népszimű énekes és végül szerény magam. Már délután 3 órakor Palicson voltunk, a vacsora idejéig tehát az „Öreg”, indítványára kártyázással és az idejéig termés költségtárával töltöttük el az időt. Mielőtt kártyázni kezdtünk, figyelmeztetett bennünket az „Öreg”, hogy mindenki tegyen félre 10 krt, a vonaton leendő visszautazás költségeire, mert ő senkiért sem vált vasuti jegyet. Mi a dolgot tréfára vettük a gondatlanul áldoztunk Bachusnak és kergettük Fortuna asszony szekerét. Eközben a viaczellér felesége elkészítette a pompás birkapörköltet a midőn asztalhoz ültünk, azt vettük észre, hogy csak az „Öreg” és fiaánk teritéke mellett van

egy-egy darabka kenyér; egy kis ideig vártunk abban a reményben, hogy majd nekünk is hoz a viaczellérné kenyeret és néztük, milyen jó étvágygyal oszik az Öreg a fiával. Végül megszólalt a társaság egyik tagja, hogy talán jó lenne, ha az öreg figyelmeztetésre az asszonyt, hogy hozzon be nekünk is kenyeret; mire az Öreg a legszeretettelőbb egyszerűséggel jelentette ki, hogy ő nem hívott kenyérre, hanem újbóra és birkapörköltre. Mit volt mit tenni, mint felkerekedni és mint egy félóra járásra levő kocsimba menni térdig érő hóban és kormosütségekben s onnan kenyeret hozni a miután egyikünk sem vállalkozott arra, hogy a másiknak is hozzon, elmentünk mind a négyen. Ily módon megvacsorázva, elindultunk a palicai vasuti állomáshoz, hogy az utolsó vonattal hazautazzunk Szabadkára. Itt aztán kiült, hogy az Öreg mindnyájunktól elnyerte a birtokunkban lévő néhány hatost. Nekem és váradi Jósának volt aynyi előrelátásunk, hogy megtartottunk egy-egy hatost s így tudtunk jegyet váltani, de Szendrey Miska és a szegény Endresz hiába kérelték az „Öregt”, az hajthatatlan maradt s így ők ketten kénytelenek voltak a hét kilométernyi utat gyalog, térdig érő hóban a vasuti sínek mellett baidukolva, megtenni. Hogy azonban e kollektív éjszeli sétának komolyabb következményei ne legyenek, az „Öreg” mindjárt megérkezésünkkor nagyobb mennyiségű forralt bort rendelt egy vendéglőben s a vendéglő szolgaszemélyzetéből kettőt kiállítottat óráig, a kik csakugyan el is fogták a két önkénytelen távgyaloglót, a kiket están reggelig gyógykezeltek, nehogy bajuk essék-

Kiss János.

Lapunk mai számához egy fél iv melléklet van csatolva

lassa bírnak jelentőséggel. Kossuth egyuttal határozati javaslatot terjesztett a ház elé, hogy a kormány terjeszse be az Olaszországgal kötött aszerződés végleges szövegét, mire a kormányelnök azonnal kijelentette, hogy nem torzítható be a aszerződés szövegét, mert Olaszország, Magyarország és Ausztria ebben az ügyben titoktartásra kötelezték magokat. A követelő napon a sárbeszédet tartották meg, s ezzel be is fejezték az általános vitát. A részletes vita a 27-iki ülésben egy kis parázs forrongást okozott a házasbályok magyarosztatásában, mert az ellenség most, a revízió végső közelodén idegesen ragaszkodik a házasbályok magyarosztatásához. A kormányelnök látván a különben csupán elvi jelentőségű vitaköszelmérgesedését, elfogadta az ellenség álláspontját, mire u bérke helyreállott és a részletes vita is beárult. Az október 28-iki ülésben Lukács László pénzügyminiszter terjesztette be az 1905. évi állami költségvetést és ezzel kapcsolatosan elmondta beszámolóját. Beszède forrásánál fogva mely érdeklődést keltett. Rámutatott a különböző fizetérendesékek folytán előállott újabb kiadásokra, a rossz termésre, exlokra (melynek folytán mintegy 32 millióval kevesebb volt az ország jövedelme), a hangostattatás a költségvetés, a takarékoságot, ha a deficitet kiharjnak kerülni. Most még sikerült az egyensúlyt helyreállítani úgy, hogy 1.237.861.438 korona kiadás és 1.238.079.849 korona bevétel mellett 198.411 korona fölösleggel záruljon a budget. Hangsúlyozta egyéb iránt, hogy a többlet kiadásokat még sikerült az állampolgárok újabb megterhelése nélkül beállítani. Napirenden különben a Háza szabályosáról szóló javaslat volt, melyhez különösen a Rábakörnyéki képviselők szótak hozzá. Ugy látásuk azonban, hogy a törvényjavaslat letárgyalása után az ellenség fegyverszünetet véget fog érni. Az ellenségi pártkörök megállapodási aserint ugyanis a revízió ellen való harcot provokálják. Ezzel szemben viszont a szabadelvű párt tömör egységben fog fellépni s így a harc ki monetele hosszas lehet, de kétséges nem. A kormány helyzetét különben egy kihatasásban igen fontos esemény tette a megindítandó kiegyezési javaslatokkal szemben kedvezőbbé. A esebeknek az osztrák kormányval való megegyezése ugyanis alapos reményt nyújt arra, hogy a parlament normális működése Ausztriában helyre áll, s így a 14. § alkalmazásának kérése a magyar országgyűlési tanácskozásait nem fogja károsan befolyásolni.

Alispáni jelentés.

Felolvasatott a törvényhatósági bizottság október 15-iki ülésében.
(Folyt. és vége.)

Községdaságunk érdekében már többször elmondottam, hogy az ősiség eltörlése után lassan ugyan, de feltartóztatlanul haladunk azon az uton, mely az őrvény széléhez vezet, s ma már gyorsabban ott vagyunk, sem mint az emberi számítás azt előre láthatta volna. Az a néhány párczella, mi még a miénk nem akadályozza meg a kifejlést.

Az ingyen használat tárgyát képező közös birtok az arányosítási térfoglalással megvan támadva. A legelő és az erdő használatára szigorú korlátok közé szorítottatott s ennek következtében lett, hogy a mint az arányrészek telemekönnyileg feljegyeztettek, azok mindjárt forgalom tárgyává váltak úgy, hogy az ebből folyó kiszakítások már sok községben a jövő megdélítés alapját kétségesé tették, s félt, hogy teljesen lehetetlenítik, ha a törvényhozás a tulajdon megszerzéséről másképp nem gondoskodik.

A mostani állapotok szerint a községi vagyontermészetét megtámadva lévén, nincs kizárva annak végelkialkódása, ha szigorú intézkedésekkel korlátozva nem lesz. És jólvan, hogy ez az urbéri maradványok rendezése érdekében történt, de ha már a székelyföldre is ráörzszakoltatott a soha nem létezett urbéri viszony, a földesuri jogok tisztázásánál megkeletlett volna állapotni, hiszen már akkor látható volt az ősiség eltörlésének mindent feloszlató káros kihatása.

Am ezen változtatni most már nem lehet, mert ha felvett uton a fejlesztést megakadályozzuk, vármegyének lakosága feloldásának érdekeit sértjük meg a kedvezményben részesült más fele részével szemben. Más felől pedig sem nekünk, sem a székely akciónak az ezek kezdeményezése után az országnak célja nem lehet az, hogy a vagyontalanabb osztály érdekeit előtérbe tolva az élhető elemből is kizárjon csinaljon; aki így gondolkodik, az a megmen-

tési törekvéssel hagyjon fel és az ép eszmék kiforrását ne akadályozza.

Azért egy-sített erővel mentük meg, a mi még megmenthető, de úgy mentük meg, hogy abból állandó haszon keletkezék. Jól tudom, hogy többek előtt nem nagyon kedves dolgot végzek, de nekem szilárd meggyőződés, hogy csak az alábbi elveknek szigorú alkalmazásával érhetünk célzt:

1. Az arányosítás a mai alapon kötelező leg vitessék keresztül úgy, hogy a földesuri jogok mellett csak azok kapják ki erdő és legelőbeli illetményeiket, kik a művelés alatt álló szántó- és rétkaszálóbeli tekvőségeik arányában a közös vagyonból 100 holdon felül részesülnek. A többi a községi előljáróság — semmi esetre sem közbirtokosság — kezelése alatt maradjon közös tulajdonnak a csak a használat, vagy a pénzze tti jövedelem osztojként birtokaránylag, tekintet nélkül az összevásárolt arányrészekre.

Ennek megokolása az, hogy a mint mondtottam, az arányosítás a vármegyének bizonyára felerészén már megtörtént, vagy legalább befejezés alatt áll, s most annak folyamatát megakasztani az urbéri maradványok tisztázása miatt nem lehet, de nagy jogérelem is volna, mert amint a kedvezményben részesült fele résznel az előbbi állapotot már visszaállítani nem lehet, ezt a kedvezményt az épen oly jogosult másik féltől megvonni jogi lehetetlenség, az az abszolútizmusnak hatványozott foka volna. Ez a kedvezmény azonban az összevásárolt arányrészekre semmi szín és ürügy alatt ki nem terjesztendő részint azért, — hogy a tényben már a szerződéskötés idejében benne volt a felén felüli nyereszkekészi szándék, a jogosult szorult anyagi helyzetének meg nem engedhető kizsákmányolása; részint azért, mert mint említettem, ezek az arányrészek már nagyobbára lefoglalva lévén, a közös vagyon kimerítették a célzt nem fogjuk megközelíteni, sőt a közép-birtokosságunk kipótolhatatlan kárt és zaklatást okozunk, nyakába zudítván az egész vagyontalanossá tett osztályt.

2. Az arányrészek csak a községnek legyenek eladhatók bizonyos fokozatok szerint s a község köteles legyen azokat sorrendben, záros határidő alatt magához váltani.

Erre a megállapodásra szükség van azért, hogy a közvagyonból kiszakított részek előbbi természetüket megtartva, idővel egy oly alapot képezzenek, mely a község, mint testület megélhetését minden időre biztosítja, másfelől szükség van azért, hogy a megszorult közbirtokosok mellett settenkedő zsorásokat vissza-szorítsa a szeméretlen fosztogatástól.

3. Sem egyesek, sem a község által megterhelhetők ne legyenek, jelzálogol ne szolgáljanak a harmadik személyek által végrehajtás alá vonhatók ne legyenek.

Első tekintetre ez az intézkedés jogi lehetetlenségnek látszik; de hiszen annak alapját elfogadta a törvényhozás akkor, midőn a 100 holdon alóli arányrészek kihatását megtiltotta. A tulajdon feletti szabad rendelkezés már akkor korlátoztatott, mert magában a törvényben és annak elvezésében benne van, hogy itt egy közös vagyonnak csak aránylagos használatáról legyen szó, nem pedig egyuttal elhasználásáról is, mi a többi tulajdonostársak érdekét sértené.

Általában tehát a tétel úgy áll, hogy az egésznek minden része a közös tulajdonon társaké, ahhoz bizonyos helyen, bizonyos időben külön választva egyiknek sincs joga. Mint ilyenek tehát a közös társak sérelme nélkül egyáltalán meg nem terhelhetők, le nem köthetők, s harmadik személyek által a közös társak jogainak megsértése nélkül végrehajtás alá nem vonhatók. És ez távolról sem függ össze a közös telemekönnyvi tulajdon fogalmának megértésével, mert a kettő egészen más térben mozog és más előfeltételek szerint is bírálható el.

Ezeknek az elveknek elfogadása és alkalmazásával biztosítjuk az erdőt és legelőt a községek részére, az akciónak pedig csak az lehet az alapja; minden más módozat azoknak csak kiegészítő; mert ismételen hangsúlyozom, hogy a községdasági állapotok fokozatos előbbvittele egyedül a birtokrendezés ily irányú végrehajtására fektethető.

Meg kell azonban azt is jegyezni, hogy ez a mentő eszköz csak gyors alkalmazással segíthetne meg, mert a halogatás, fontolgatás és tépelődés között még egy pár év múlva sem lesz mire kiterjeszteni. Rámutatam ugyanis már többször, hogy az arányosítási eljárás bevégezése után az arányrészek összevásárlása több-

kevesebb nyilvánossággal egyre nagyobb mérvet ölt. Ma már tudomást szerezhet bárki arról, hogy némely községekben ezrekre megy az összevásárolt holdak száma.

Ha ez így tart, és a nemzetirtás e nemé nek gyorsan utja nem vágatik, hiába minden igyekezet, minden javaslat, a katasztrófa gyorsan bekövetkezik.

Az a nyomorult ember, ki minden oldalról végrehajtással véteztett körül s kinek e mellett még napi kenyérét is izzadságság munkával kell megszerezni, nem várhat a hosszas fontolgatásra, kísérletezésre, adja az arányrészt úgy, a hogy veszik, — adja főleg azért, hogy a törvény szigorú végrehajtásában e jogának koudskálását látja s nincs hatalom megszüntetni a jövő esélyeit, a község tökretételét.

Ezekben volt szerencsém előterjeszteni tiszteletteljes jelentésemet, kérve Méltóságos Főispán urat és a Ttké Törvényhatóságot, hogy azt méltóztatassanak tudomásul venni.

Csikszereda, 1904. október 10.

Becze Antal,
alispán.

A nemzetiségi pénztintézetek székelyföldi akciója.

E czimén tartott f. hó 27-én felolvasást Barabás Endre áll. tan. kép. tanár (Kolozsvár) a Magyar Közgazdasági Társaság ülésén, Budapesten.

Az ülésen jelen voltak: Kautz Gyula v. b. t. elnök, dr. Hegedűs Lőránt orsz. képviselő, dr. Halász Sándor, Ghyecz Béla altábornagy, Sándor József orsz. képviselő, Jankovich Béla egyet. tanár, dr. Jancsó Benedek és igen nagy-számu közönség.

A felolvasás beszámolója tulajdonképen, melyben felolvasó 1901. és 1902-ben gyűjtött és Udvarhely megye eladósodási viszonyaira vonatkozó adatait hozza nyilvánosságra.

E fölolvastás vázlatosan annál is inkább helyén valónak látnak ismertetni, mert — sájdalom — a nemzetiségi pénztintézetek vármegyékben is mind jobban és jobban tért foglalnak.

Különben e kérdésre még lesz alkalmunk visszatérni; most lássuk a fölolvastást.

Mikor 1901. év őszén az udvarhelymegyei „Székelygyuleti Első Takarékpénztár“ három évtizedes áldásos működése után, megbukott, a megye területén 8000 székely családot fenyegetett a pusztulás. A nagy csapás közepette, mint a hullaszagra hollók, elsőnek tüntek fel a nemzetiségi — oláh és szász — pénztintézetek, hogy megmenték a székelyt. Az oláh és szász pénztintézetek feltűnő akcióba lépése ösztönözte Barabás Endrét, mint akkori székelykereszturi tanárt — ki szentatunja volt Udvarhely megye székely kisgazdái akkori rettegettes helyzetének ép úgy, mint az ellenséges indulatu nemzeti-ségi pénztintézetek gyabus segélynyújtásának, — arra, hogy telemekönnyvi adatokat gyűjtőn utta az eladósodásról, mint a nemzetiségi pénztintézetek székelyföldi akciójának mérvéről.

A gyűjtött adatok a kereszturi járás 49 községére vonatkoznak s az 1893—1901-ig terjedő éveket ölelik fel, míg az Emke által gyűjtetett, ide vonatkozó adatok az egész megye területére és 1890—1901. évekre vonatkoznak.

A 49 székely község jelzálogkölcse a jelzett 19 év alatt 4,509.000 koronát tett ki, miből a nemzetiségi bankokra 1,587.000 korona esett. Elégge jellemző, hogy csak hét község volt olyan a 49 közül, a tisztá magyar járásban, melyek nem vették még igénybe az idegen pénzt. A magyar földet terbelül 1,587.000 korona nemzetiségi pénzből a szász pénztintézetekre esett 1,147.000 korona, az Albina oláh pénztintézetre pedig 440.000 korona.

Az egész megye területén az utolsó 12 év (1890—1901.) alatt nyolcz nemzetiségi oláh és szász pénztintézet összesen 2,110.000 koronát helyezett el, betáblázva magyar kisterület birtokokra, miből csak a „Nagyszebeni Ált. Takarékpénztár“ra csaknem egymillió esett.

Érdekes adatokkal világítja meg fölolvastó a kölcsonzési módokat, az eljárás gyorsaságát, melyekkel a magyar pénztintézetek a versenyt fölvenni még nem voltak képesek. — Fölhozott Barabás egy esetet, mikor egy 277 k. holdas óségi, udvarhelymegyei magyar birtokot az Albina úgy juttatott az oláh kiebirtokokok kezére, hogy a vételér 95 (kilenczvenöt) százalékat hitelezte jelzálogkölcson gyanánt a birtokra, az adásvételi szerződés kezte előtt egy

nappal. E körülmény annál szomorubb, mert ugyanezen birtokot egyik érdekelt község székely lakói is meg akarták venni, de nekik nem volt „Albina“-juk s nem volt, a ki szövetkezetbe szervezze, mint volt az oláhoknak.

A bemutatott adatok, míg egyfelől a vidéki kisebb takarékpénztáraknak nemcsak gazdasági, hanem erkölcsi romboló hatására is rámutatnak; addig mélyen bevilágítanak az erdélyi nemzetiségi pénztintézetek akciójába s rá kell irányítsák a figyelmet, nemzeti szempontból is, az erdélyi magyar birtokok veszedelmére. Kívánatos volna azért, hogy a Barabás Endre által megkezdett adatgyűjtés tovább folytatassék, legalább a székelyföldre kiterjedőleg, hogy a nemzetiségek aknamunkája, melyet az erdélyi fajmagyarság, főleg a székelység ellen folytatnak, kézzelfoghatólag megállapítható legyen s velük a harc, — a magyar földért — sikeresen felvehető legyen.

Az érdekes felolvasást élénk eszmecsere követte, hozzászóltak Kautz Gyula, Sebertyén Ele, dr. Eber Antal és mások.

Székely kereskedők szervezkedése.

Mult vasárnap folyt le Marosvásárhelyt nagy érdeklődés mellett az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület székelyföldi kerületének alakuló gyűlése.

A szervezkedést Harmath Sándor elnöklete alatt külön bizottság készítette elő, kiterjesztvén a mozgalmat a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamarai kerület összes vármegyéire.

Jelenleg a kerületnek 171 tagja van.

A vasárnapi gyűlésen Sándor Pál országgyűlési képviselő is részt vett, ki dr. Lóvy Béla kíséretében ment le. Az állomásnál Marosvásárhely kereskedői csaknem teljes számmal megjelentek, kiknek élén Bürger Albert üdvözölte a messziről jött vendégeket.

A gyűlés d. e. 11 órakor vette kezdetét.

Jelen voltak gróf Lázár István főispán, dr. Bernády György polgármester, Tauszik B. Hugó kir. tanácsos, kereskedelmi és iparkamarai elnök, dr. Sebess Dénes és Bedőházy János országgyűlési képviselők, Sándor Kálmán nyug. táblai bíró, Sz. Szakáts Péter és László Gyula kereskedelmi és iparkamarai titkárok, Hegedűs főkapitány, Fekete Jakab áll. ipari szakiskolai igazgató, Solt Adolf iparfelügyelő, a városi tanács tagja, a pénztintézetek igazgatói, Tamásy a kolozsvári kerület elnöke, Szászrégenből Fronius Károly vezetésével 10 tag, Sepai-szentgyörgyri Ferencz Lajos és Benkő Mór, Székelyudvarhelyről Rösler Gábor és Bagó Gyula, Marosludas küldöttei a helyi és vidéki kereskedők nagy számmal.

Harmath Sándor elnöki megnyitója után, melyben beszámolt a szervező bizottság működéséről Sándor Pál fejtette ki, meggyőző érvekkel az O. M. K. E. célját és programját. Ismételen kijelentette, hogy a kereskedők ezeu mozgalma nem irányul az agrarizmus ellen, örült embernek tartanó — ugymond — az, aki egy mezőgazdasági államban, amilyen a miénk, a mezőgazdaságot nem támogatná.

A kereskedés — folytatja tovább — nem az a becsült pálya, amilyenek egy haladó államban lenni kell, azért fog össze a kereskedőség, hogy e foglalkozás tiszteletét és becsülését a köztudatba átvigye. Szólt arról, hogy maga a kereskedő osztály sem értékeli kellően foglalkozását, akinek módja van, gyermekét nem erre a pályára neveli, vagy ha a kereskedés nélkül is meg tud élni, felcsap birtokosnak. Hivatkozik külföldi példákra, hol uralkodó házak tagjai és magnások választják a kereskedői és iparos pályát.

Az önálló vámterület kérdését hosszasan fejtegetvén, kijelentette, hogy az csak az eseten oítható meg sikeresen, ha erős kereskedelmünk van. Az O. M. K. E. első sorban is ezzel a fontos kérdéssel foglalkozik, s mert nincsenek szakmaiunk, melyek világos adatokkal meggyősenek arról, hogy az önálló vagy közös vámterület hasznos, három részletes munkát írat, hogy azzal a kérdést tisztázzák. E művek egyike már megjelont, a másik kettő is néhány hónap alatt közkeze jön. Ha ezeknek adatai, valamint az ezek nyomán keletkező közvélemény arról győzné meg, hogy az önálló vámterület hasznos az országra, akkor az O. M. K. E. hazafias köteletségének tarja mindent elkövetni, hogy Magyarországnak mielőbb önálló vámterülete legyen. De ha a leasúrt igazságok az ellenkeszről győsnék meg, akkor nem habosnék levonni a kousekvenozitát és semhog az ország gazdasági helyzete bizonytalan sorznak legyen

téket (100 koronát) nyújtani képes, de a posta-kezelési szabályokat feladatához mérten eljárási...

Vesztett kutya garasádkodása. A múlt héten Győ.-Alfaluba egy gazdátlan 2 éves eb vetődött, mely feltűnő viselkedéséből...

Székelyudvarhely város tanácsa elhatározta, hogy egy nagyszabású tisztelő ma-lommal kapcsolatosan villamos áramot fejlesztő...

Felhívás. Az országoszerző őrölt ta-karmányhiány folytán a marhákrakban beállott...

A kengőz áldozata. Az emberi életre nézve kevésbé veszélyesnek tartott és a nép által különösen csúszos bajok...

A jövő évi sorozás. A honvédelmi miniszter már megküldötte rendeletét az összes...

Szalkay társulata. A testvérvár-megyék hozzánk legközelebb eső városaiban a közönséget entérül-estére színház szórakoz-tatja...

Négy bemutatója volt ezen a hé-ten a fővárosi színháznak. Ezeket részlete-sen kimerítően és tárgyilagosan ismerteti a...

Végrehajtás akadályokkal. Az idei rossz termés különösen mélyen sújtotta F. M. földesurat, kinek birtoka túl volt amugy is...

C S A R N O K.

Halottak napján.

Itta: CSERGŐ GÁBOR.

Lehunyna az öreg nap a szemét a hofedte bérczormon Sötétség borul a hervadó tájra, Csöngve hull a szót levél a zizzenő galyakról...

Oh, csodálatos nap! Kezdedl kiléped a szivekből az irigység, az önzés büző csiráját, Bűbájos erődöl odavonod az embert a lelkébe...

égen! S a büszke térd megtörve rogy a mohos sira, Ajkáról rég nem mondott szavak...

Oh, csodálatos nap! Odavezetesz te min-denkit az álomok kertjébe. S a ki nem mehet? a kit a sors most elválasztott attól a kis domb-tól...

Fonnyadnak a rózsák a temető kertben Az ősi szél fagyos csökjától bezárják kelyheiket, Kibobbannak a gyertyák Sötétség, csend borul a temetőre...

Szerkesztői üzenet.

Balázs Bela urnak, Szegvár. Művé-től a következő résztől: A két anya ezt nagyon természetesen tartotta, s szívük mégis repesett a nagy örömtől, boldogságtól...

Árverési hirdetés kivonata.

A csikszereadi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Búta József csikszereadi lakos végrehajtatonak Balázs Ágoston csikszereadi lakos végrehajtást...

Árverési szándékozók tartoznak az ingat-lanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban jelzett árfolyam-mal számított és az 1881 évi november hó 1-én...

Dr. VEGH ak., kir. törvénzéki bíró.

Hirdetmény.

A vármegyei közkórházi bizottságnak folyó évi október hó 27-én hozott hatá-rozata értelmében a kórház élelmezésére 1905. évi januárius hó 1-től számított...

Annak idejére folyó évi novem-ber hó 15-én d. e. 9 órára tűzöm ki. Az árlejtés helye a közkórháznak igazgatósági irodája.

Dr. Veress Sándor, igazgató.

Szám. 12754/904. tkvi.

Árverési hirdetés kivonata.

A csikszereadi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a csikszereadi kir. törvényszék területén lévő Csikszereadi község határában fekvő...

Gecsó Béla ak., kir. tszéki bíró.

Szám. 904. kj.

Arverési hirdetés.

Csikszereadi közbirtokosság tulaj-donát képező Magyarorsághoz névű erdőterületben intőtt 4 tal megerzett 125 holdon találtató 375 m haszonfenyőfa...

Pálffy András, Osiszer Pál, bírt. zsd., bírt. elnök.

hitve — színtén megvallja — ellene dolgozik az önálló vámtérletnek, mert mindenek fölött a hasz érdeket tartja szem előtt.

As O. M. K. E. másfelől arra fog törekedni, hogy a kereskedők érdekeit minden irányban megvédi, de másfelől sem fog habozni abban, hogy a tisztességtelen elemeket a kereskedői pályáról lenzörítse, az ilyeneket pellengőre állítsa és lehetetlenné tegye. Mert csak úgy lehet a kereskedelmet becsült magas vívóra emelni, ha megtisztítjuk minden salaktól.

Szólt ezután a szövetkezetekről, a melynek üdvös célját és hasznos működését elismeri, csak a fogyasztási szövetkezetek ellen kel ki, a melyekre egy haladó államban szükség nincs.

Azaz sárja beszédét, hogy az agráriusok és merkantilizták harcában győztesnek egyiknek sem szabad lenni, győztes csak egy lehet és az drága haszánk.

A nagyüzemi halgatógóság porczekig tüntetett a szónok mellett.

Bürger Albert marosvásárhelyi városiparkamari alelnök. hosszú előadásban a székelyföld bajait sorolta föl. Két nagy baja van a székelységnek — uymond — a jó vasutak hiánya és a Romániával fennálló kedvezőtlen vámvámszony. Ideérti a kivándorlást, a nép eladósodását és mindazokat a bajokat, melyek a csi-szerületen gazdasági politika miatt előállottak. A székely kereskedők most tömörülnek és sejtik sőt jönnék a közgazdasági akciónak, kéri az O. M. K. E. közreműködését és támogatását. Végül javaslatot tett a fogyasztási szövetkezetek tulkpásainak meggátolására.

Tauszik B. Hugó kir. tanácsos a kereskedelmi és iparkamara nevében üdvözölte a mozgalmat és annak lelkes vezérét Sándor Pált.

Dr. Sebess Dénes országgyűlési képviselő azt fejtegette, hogy az önálló vámtérlet főleg az erdélyi részek lakosságának érdeke, mert itt inkább az iparok és kereskedelmek van talaja. Elismeréssel adózik az O. M. K. Egyesületnek 8 havi sikeres működéséért és üdvözléssel abban a törekvésében, hogy az önálló vámtérlet kivívását írta zászlójára.

Benkő Mór Sepsiszentgyörgyi város képviselője a sepsiszentgyörgyi kereskedők üdvözlését tolmácsolja.

Ezután Harmath Sándor felhívta a gyűlést, hogy az elnökséget és választmányt válassza meg.

Gáspár Gyula ajánlatára egyhangúlag elnöknek megválasztották Harmath Sándort a szervező bizottság elnöki agilis elnökét, társelnöké Búrger Albertet. Alelnökök lettek: Szászregényben Wagner Ede, Székelyudvarhely Gábor Márton, Sepsiszentgyörgyön Ferencz Lajos, Csíkszeredában Szabó Miklós, Gyergyószentmiklóson Lázár Péter. Csiky Miklós ajánlatára Marosvásárhelyt 25, a többi székely városban 5—5 választmányi tagot választottak.

A mindvégig magas színvonalon tartott gyűlést Harmath Sándor lelkes éljenzések között zárta be.

Délben 100 terítékű bankett volt, hol számos felkőszöntő hangzott el. Az első poharat gróf Lázár István főispán emelte a királyra. Hieronymy kereskedelmiügyi minisztert Harmath elnök köszöntötte föl. Ugyan ő fejte ki köszöntését Lázár főispánnak a kereskedők ügyének támogatásáért. Dr. Fenyvesi Dr. Gáspár Dániel beszédeben Sándor Pálra köszöntött. Dr. Sebess Dénes országgyűlési képviselő Palamándy polgármesterre, Sándor Pál Harmath kerületi elnökre, Gáspár Gyula Tauszik B. Hugóra, Pázmándy polgármesterre, a kereskedőkre, Bürger Albert a Szászregényből, Székelyudvarhelyről, Sepsiszentgyörgyről, Marosvásárhelyről megjelent vendégekre, Sándor Kálmán a sajtóra. Tamássy a székely kerületre, Szakáts Péter Sándor Palra, Bedőházy János képviselő a kereskedőkre. Bürger Albert dr. Lövy Bélára, Benkő Mór a székely kerület elnökségére mondtak felkőszöntőket.

Ebéd után a vendégek a székely iparműzegeket és tanonczmunka kiállítását nézték meg az iparmúzeumban, estéli vonattal hazautaztak.

Délután 4 órakor a választmány alakuló gyűlést tartott Harmath Sándor elnöklete alatt a székelyföldi iparmúzeumban, melyben megállapították, hogy a kerület 171 tagja után mintegy 1300 korona évi tagdíj folyt be. Titkárnak megválasztották László Gyulát, pénztárnoknak Dudat Antal. A költségvetés megállapítását az elnökségre bízták. A jövő évi gyűlést Székelyudvarhelyt lesz.

K Ü L Ö N F É L É K.

— Lapunk mai száma a közbeesett ünnep miatt egy nappal a szokott időnél később jelenhetett meg.

— Kinevezés A hivatalos lap egyik közlelbeli számában megjelent közlés szerint a csíksomlyói gimnáziumtól a gyulafehérvári katólikus főgimnáziumhoz áthelyezett Részner Ödön a vallás és közoktatási miniszter a fennálló szerződésből kifolyólag rendes tanárrá nevezte ki.

— Fejér Sándort, Csíkvármegye új főjegyzőjét a felsziki főispere-ségi kerület legtekintélyesebb egyházmegyéje, a Kerezfalva, Jenőfalva és Dánfalvától alakult Nagyboldogasszony hitközség a f. hó 23-án tartandó státuszgyűlésre képviselőjének választotta. Üzintén örülünk e választásnak, mert tudjuk, hogy benne a megye különleges érdekei számára egy buzgó harezost leltünk a hasonló érzelmmel és buzgalommal rendelkező férfiak oldalán meg csak Csíkvármegyének régi és jogos kiváltságát, hogy a csíksomlyói róm. kath. gimnázium Csíkszeredába helyeztessék át. Ezzel kapcsolatban megemlítenünk tartjuk azt is, hogy ez ügynek a sikeres propagálására a követykező status gyűlésen a megyei státusz gyűlési képviselők egyértelműleg és nagyobb nyomatékkal fognak eljárni. Üzintén öhajjuk és kérjük a státusz-képviselő urakat, hogy e kérdés megoldásán buzgólkodjanak legnagyobb erővel s tegyenek meg mindent a hosszú váradason keresztül ment kérdés sikeres megoldására. Ne rettenjenek vissza a megye iránt közönynyel, sőt gyakran egyéni okokból ellenséges ér-zülettel viselőleg egyének támadó fellépésétől. Egy vármegye közönsége tekintetével várkozzanak rajuk. Merítsék érveiket a régi közölséjára vált eszméből! Sikeres működésükért egy megye halaja fogja kívérni.

— Halálozások. Csíkszeredai Ince András életének 65-ik, boldog házasságának 37-ik évében, a halálkór szentségének átadás fevétele után egy évig tartó fájdalmas, de példás beke-türéssel viselt megbetegség következtében Csíkszeredában f. évi október hó 25-én est 9 órakor elhunyt. Temetése október hó 27-én d. e. 10 órakor volt Csíkszeredában, lelkéért az egésztele szentmise-áldozat ugyanazon napon volt. Az elhunytban Ince Domokos eszesi r. k. lelkész édes atyját gyászolja. Az örök világság b-nyeskedjék neki!

— Szünet. Balázs né szül. Bándi Anna, nyug. kir. kineztári tanítóné múlt hó 26-án d. e. 8 órakor életének 64-ik s övezegység 16-ik évében Csíkszeredában meghalt. Temetése október hó 28-án történt a csíkszentmártoni köztemetőben. Halálát Ábrahám Róza lelj. Kömény Gáborné és Demeter Mária nevelt leányai gyászolják.

— Helyettesítések és kirendelések. A vármegye főispánja Welmann Géznak szolgábiróvá történt megválasztása folytán megüresedett városi rendőrkapitányi állásnak pályázat útján való betöltéséig a rendőrkapitányi teendőkkel Kovács János városi jegyzőt bízta meg s Welmann Géza szolgábirót szolgáltattatott a gyergyószentmiklósi szolgábirósághoz osztotta be; továbbá Márton László gym-nasi vasutalomsági szolgábirót a szeredai szolgábirósághoz rendelte be s helyette a határrendőri teendők végzésére Veress Dénes közigazgatási gyakornokot rendelte ki s egyúttal tiszteleltbeli szolgábiróvá kinevezte; végül báró Rudnyánszky Sándor közigazgatási gyakornokot a központi szolgálatra a csíkszentmártoni szolgábirósághoz osztotta be.

— Nagy idők tanuja. Csíkszentdomokosi születésű Albert János 1848-49-beli nyugodias honvédfőhadnagy, életének 85-ik évében hosszú betegség után, múlt hó 27-én elhunyt. Temetése október hó 29-én történt meg. Hült teteme a csíkszeredai köztemetőbe tetített örök nyugalomra. Benne a dicső korszaknak egy vitéz bajnoka szállott újabb sírba. Halálát özveggye, gyermekkel, unokái és nagyszámú rokonnag gyászolja.

— Iskolai ünnepély. A csíksomlyói főgimnázium f. évi november 5-én az intézet védőszentje, Szt. Imre herceg tiszteletére iskolai ünnepélyt rendez következő műsorral: 1. Délelőtt 9 órakor istentisztelet, alkalmi szent beszéddel. Ezután az intézet nagytermében: 2. Ének est. Imre hercegről; előadja az énekkar. 3. Ünnepi beszéd; tartja Szilávik Ferencz tanár. 4. Részlet Lamermoori Luciaból, Donizettitől; előadja az ifjúsági zenekar. 5. Ének szent Imre hercegről; írta Komencs Ferencz, szavalja

Bálint Vilmos VII. o. tanuló. 6. Vonó-ötös. 7. „Kardosoné”, írta Kisfaludy Károly, szavalja Kádár Ferencz VII. o. tanuló. 8. „A gyermek alma”, vegyeskar, harmónium és vonó négyes kísérettel, Dománffy István. 9. „Boldogasszony anyánk”, írta Tarkányi Béla, szavalja László Antal IV. o. tanuló. 10. Hnyadi-induló, Erkel-től; játszza a zenekar. Mithogy személyre szóló meghívók nem küldtnek szét, az intézet és annak tanuló ifjúsága iránt érdeklődő közönséget ezúton hívja meg az igazgatóság.

— Felhívás és kérélem. Csíkszereda város polgármestere felhívja, illetve felkéri mindazon egyéneket, kik a városban építendő új róm. kath. templom javára miniszterileg engedélyezett országos könyvtáradomány gyűjtésére vállalkozni hajlandók lennének, hogy a továbbiak megbeszélése végett nála f. évi november 15-ig jelentkezzenek. Azt hisszük, hogy e felhívásnak meg is lesz a kívánt eredménye, lesz a nemes ezébra ajánkozó tisztességes jövedelme tehát szert, a mennyiben a befolyó könyvtáradomány egy meztalpitandó %-a a gyűjtői illeti.

— Tanító-választás. A csíkszeredai államilag segélyezett községi elemi népiskolánál lemondás folytán ürességben állott rendes tanítói állásra 4 pályázó közül Fábrián György kézdizentleki tanító választott meg 7 szavazattal 5 ellenében.

— Városunk rendőrkapitányi állása. Welmann Géznak szolgábiróvá történt megválasztása által megüresedett városi rendőrkapitányi állása megének főispánja Kovács János városi jegyzőt helyettesítette. Kovács János hosszú ideig volt városunk rendőrkapitánya, s azon idő alatt nemcsak minden tekintetben kifogástalan állapotokat teremtett, hanem azáltalával és kepzettségével teljes népszerűségnek is örvendett úgy, hogy annak idején, városunk közönsége osztadtalan sajnálta, hogy őt saját elhatározásából a jegyzői állásra távoznia látja. A mostani ürességnél igazán mindenki már az első pillanathon önkénytelenül is Kovács Jánosra gondolt, hiszen ő csak a régi örökösé nembe vissza, melyet mindig oly nagy ambícióval szolgált. Városunk és vármegyénk egyhangúlag örvendene, ha őt ezen állásra megnyerni, visszahívni sikerülne.

— Névváltoztatás. Torókbesi Tamási Károly által örökbe fogadott kaszonlati Budó Dénes kisikori vezeték nevének „Tamási”-ra kért változtatását a belügyminiszter engedélyezte.

— Tanulók kirándulása. A csíksomlyói tanítóképző növendékeit a múlt vasnap együttes kirándulást tettek Ladó János és Zsöngön Zoltán képezési tanárok vezetése alatt Gyimesbe az ottani vadregényes tájak és határzégi megismerése végett. A kirándulás a reggeli 9 órai vonattal „Lővesz” vasuti állomásig vonaton történt, honnan egész határszélig gyalog tettek meg a datalok az utat, hogy bővebb megismerkedhessenek a tájjal. Majd átmentek romániá területre Palánkag, honnan visszatérve a vasnapról hettőre viradó éjrt szállásokon toltották s a déután 2 órai vonattal érkeztek vissza Szeredába s onnan gyalog Somlyóra.

— A „Vigado”-t jövő hó 1-étől fogva veszik használatba. Nem tudjuk, hogy vajon a vármegye tisztviselői kára szándékozik-e valamely ünnepélyesebb megnyitást tartani; arról azonban hírt adhatunk, hogy a madetelvi emlékeztető-bizottság az emlékoszlop javára a megnyitások hangversenyt szándékozik rendezni. Az eszmét magunk részéről csak helyesleljük és arra ölvánós figyelmét is felhívjuk nem csak azért, hogy a város közönségének szellemi élvizetében az utóbbi időben kevés része volt, hanem a nemes ezébra való tekintettel is. Öhajtanó volna, hogy a szép terv megvalósulását se közöny, se kislelkűség meg ne akadályozza.

— Nyilvános nyugtazás, köszönet es felhívás. A „Csíkszilapok”-ban legutóbb közöztetett nyilvános nyugtazás után a következő adományok érkeztek az emlék intéző bizottsághoz:

Kassay Lajos 37 sz. gyűjtő ivén: Kassay Lajos főgymn. tanár 3 kor., Kurcz Antal kir. törvényszéki bíró 2 kor., összesen 5 korona.

Dr. Balló István 15 sz. gyűjtő ivén: Balló Imre főhadnagy 4 kor., Balló Lajos esendő-főhadnagy 5 kor., Budó József ellenőr 2 kor., Makrancz 1 kor., Részner Ödön főgym. tanár 2 kor., Balló László törv. bíró 2 kor., Jakab Lajos 1 kor., Kömény István 1 kor., Baka János kántor-tanító 1 kor., összesen 21 korona.

Dr. Imecs János 16 sz. gyűjtő-ivén: Dulinzky József 10 kor., Csédő András 5 kor., Barták Ignác 5 kor., Dr. Csíki István 6 kor., összesen 26 korona.

Csikjenőfalvi Szopos Ferencz 4 kor. 80 áll., Szilávik Ferencz főgymn. tanár 3 kor. 60 áll. A „Csíki Lapok” múlt számában nyugtázott adományok összege 518 kor. 65 áll.

A számban befolyt összeg 60 kor. 40 áll. Eddigi gyűjtés eredménye 579 kor. 05 áll.

A midőn a bizottság a fennebb elősorolt adományokért az adakozóknak hazafius köszönetét nyilvánítja, egyúttal felkéri mindazokat, kiknél még gyűjtő-ivek vannak, hogy azokat bármily csekély adománnyal, sőt ha a gyűjtés eredményel nem is jűrt volna, Ifjnod Ignác bizottsági pénztárnokhoz haladéktalanul beküldeni sziveskedjenek.

Csíkszereda, 1904. október 31-én

Hazaifias tisztlettel:

A madófalvi emlék-intéző bizottság Jegyzői együleti választmányi gyűlés. A Csíkvármegyei jegyzői egyület választmányja idei november 13-án Csíkszeredában gyűlést tart, melynek tárgya a nyugdíj-szabályzat módosítása, az 1905. évi költségvetés elkészítése, az egyület tagjai által beadandó javaslatok tárgyalása s végül a közgyűlés tárgysorozatának megállapítása lesz. Tisztelettel kérjük kollega urakat, sziveskedjenek javaslataikat és indítványait a fenti határidőig alólthak nevére beküldeni. Csíkváradfalva, 1904. október 26. Ferencz Béla, együt. jegyző. Palfy András, együt. elnök.

— Gyergyószentmiklósi képviselőválasztás. A gyűlésnek igen heves küzdelmet provokálni. A sok ellenzéki jelölt közül Sümegi Vilmos a Magyarország című lap hivatalnoká veszi fel a harezot a kerület szabad-elyűpárti jelöltjével Lázár Jánossal szemben. A szabadelvűpárt tehát erős harez elé néz, habár nem lehet kétkedni abban, hogy ha a választók meggyőződése szabadon nyilatkozhatik meg, Lázár János lesz a győztes. Ezt nemcsak elvi szempontból, hanem különleges érdekeinkre való tekintettel is színtén öhajtanunk kell; különösen ha tekintetbe vesszük, hogy megének Gyergyó részének számtalan olyan feladatai vannak megoldásra, a melyek a viszonyokkal szemben, a székely ördökekért lelkesülő harezost tesznek szükségessé. Önként érthető, hogy alkalmasnak erre csak Lázár Jánost tarthatjuk, ki úgy származásánál, mint eddig elfoglalt hivatali állásánál fogva erre különösen praedestínálva van. Nem kétkelünk abban, hogy a gyergyói választók tekintetbe fogják venni, hogy Lázár János a miénk, egész életét eddig is a kerületnek szentelte, hogy kiváló tulajdoniál fogva, mint ilyen általános közkezdveit-ségnek is örvend. A gyergyói nép önmagával jönné el-entébe, ha zászlóját cserbe hagyná. Tömörűlni kell a zászló mellett! Meg kell mutatni, hogy mi megbecsüljük azt a ki miénk, a nem vagyunk hajlandók az idegeneket a közlünk való érdemes férfiak elé helyezni.

— Épül a jarda. Talán mégis valóra válik régi vágyunk, a jarda. Legalább erre mutatnak a Kossuth-utczában helyenkint felhalmozott kerámit-koczkak, ha ugyan önző spekulációk újabb akadályokat nem gördítenek az útra. Mert ilyen is van. Hallottunk ugyanis hangokat, melyek a házuk előtt lévő egy-két négyszögletű kerítésből magoknak palotát akarnak építeni a jarda révén. Nem szükség konstataálni ennek a gondolkodásmódnak közönséges voltát, mely a közügyet ilyenformán szemre né öns érdekéért feláldozni, csak figyelmesteln kívánjuk az illetőket, hogy abból bizony nem lesz semmi, azért a pár méter helyért bizony senki sem fog nekik semmit fizetni; sőt vonakodásuk éppen azt eredményezheti, hogy saját hátrányukra fog válni szükmarkuságuk. Különben is a házuk előtti kerítések a tulajdonosokra nézve igazán haszonnal csak úgy fognak bírni, ha azt aszfaltburkolat fedi; különben hasznat egy sem hajt soha az.

— Postai ügynökség felállításá Csíkszt. Imrén. Csíkszentimre község postahivatal felállításáért folyamodván, a kereskedelem-ügyi miniszter a helyett egy postai ügynökség felállítását engedélyezte, mely a csíkszeredai postahivatallal naponkint gyalog küldőnc postatajart útján kötetlik össze. Ez a postai ügynökség korlátolt, naponkint legfeljebb három órai szolgálatot végző hivatal s rendszerint csak posta kezelési szolgálatot végez. A hivatal vezetője lehet a községben lévő lelkész, tanító, jegyző, kereskedő, gazdász, vagy értelmiségénél fogva arra alkalmas egyén, aki erkölcsileg és politikailag is kifogástalan, rendezett anyagi viszonyok között él, kellő biztosí-

hitve — őszintén megvallja — ellene dolgozik az önálló vámtérületnek, mert mindenképp fölött a hasz érdeket tartja szem előtt.

As O. M. K. E. másfelől arra fog törekedni, hogy a kereskedők érdekeit minden irányban megvédi, de másfelől sem fog habozni abban, hogy a tisztességtelen elemeket a kereskedői pályáról leszorítsa, az ilyeneket pellengére állítsa és lehetőleg tegye. Mert csak úgy lehet a kereskedelmet becsült magas színvonalra emelni, ha megtisztítjuk minden salaktól.

Szóltott ezután a szövetkezetekről, a melynek üdvös czélját és hasznos működését elismeri, csak a fogyasztási szövetkezetek ellen kel ki, a melyekre egy haladó államban szükség nincs.

Azzal zárja beszédét, hogy az agráriusok és merkantilisták harcában győtesnek egyiknek sem szabad lenni, győtes csak egy lehet és az drága hazánk.

A nagyvárú halgatóság porcozik tüntetett a szónok mellett.

Bürger Albert marosvásárhelyi város, iparkamrai alelnök. hosszú előadásban a székelyföld bajait sorolta föl. Két nagy baja van a székelyeknek — uymond — a jó vasutak hiánya és a Romániával fennálló kedvezőtlen vámvámszony. Ideérti a kivádatörést, a nép eladósodását és mindazokat a bajokat, melyek a celszerűtlen gazdasági politika miatt előállottak. A székely kereskedők most tömörülnek és sejtik sőt jönnök a közgazdasági akciónak, kéri az O. M. K. E. közreműködését és támogatását. Végül javaslatot tett a fogyasztási szövetkezetek tulkszámsának megállítására.

Tauszik B. Hugó kur. tanácsos a kereskedelmi és iparkamara nevében üdvözölte a mozgalmat és annak lelkes vezérét Sándor Pált.

Dr. Sebess Dénes országgyűlési képviselő azt fejtette, hogy az önálló vámtérület főleg az erdélyi részek lakosságának érdeke, mert itt inkább az iparnak és kereskedelemnek van talaja. Elismeréssel adózik az O. M. K. E. Egyesületnek 8 havi sikeres működéséért és üdvözli abban a törekvésében, hogy az önálló vámtérület kivívását írta zászlójára.

Benkő Mór Sepsiszentgyörgy város képviselője a sepsiszentgyörgyi kereskedők üdvözlését tolmácsolja.

Ezután Harmath Sándor fölhívta a gyűlést, hogy az elnökséget és választmányt válassza meg.

Gáspár Gyula ajánlatára egyhangúlag elnöknek megválasztották Harmath Sándort a szervező bizottság elnöki aigilis elnökét, társelnökök Bürger Albertet. Alelnökök lettek: Szászrégenben Wagner Ede, Székelyudvarhely Gábor Márton, Sepsiszentgyörgyön Ferencz Lajos, Csíkszeredában Szabó Miklós, Gyergyószentmiklóson Lázár Páter. Csíky Miklós ajánlatára Marosvásárhelyt 25. a többi székely városban 5—5 választmányi tagot választottak.

A mindvégig magas színvonalon tartott gyűlést Harmath Sándor lelkes éljenzések között zárta be.

Délben 100 terítékű bankett volt, hol számos felköszöntő hangzott el. Az első poharat gróf Lázár István főispán emelte a királyra. Hieronymy kereskedelmiügyi miniszter-t Harmath elnök köszöntötte fel. Ugyan ő fejezte ki köszöntését Lázár főispánnak a kereskedők ügyének támogatásáért. Dr. Fejérváry Soma gyűjtő beszédben Sándor Pátra köszöntött. Dr. Sebess Dénes orsz. képviselő Pázmány polgármesterre, Sándor Pál Harmath kerületi elnökre, Gáspár Gyula Tauszik B. Hugóra, Pázmány polgármester a kereskedőkre, Bürger Albert a Szászrégenből, Székelyudvarhelyről, Sepsiszentgyörgyről, Mazosladáról megjelent vendégekre, Sándor Kálmán a sajtóra. Tamássy a székely kerületre, Szakáts Péter Sándor Palra, Bedőházy János képviselő a kereskedőkre. Bürger Albert dr. Lövy Bélára, Benkő Mór a székely kerület elnökségére mondtak felköszöntőket.

Ebéd után a vendégek a székely iparműsegéd- és tanonczenekara kiállítását nézték meg az iparmúzeumban, estéli vonattal hazautaztak.

Délután 4 órakor a választmány alakuló gyűlést tartott Harmath Sándor elnöksége alatt a székelyföldi iparmúzeumban, melyben megállapították, hogy a kerület 171 tagja után mintegy 1300 korona évi tagdíj folyt be. Titkárnak megválasztották László Gyulát, pénztárnoknak Dudát Antalt. A költségvetés megállapítását az elnökségre bízták. A jövő évi gyűlés Székelyudvarhelyt lesz.

K Ü L Ö N F É L É K.

— Lapunk mai száma a közbesett ünnepe miatt egy nappal a szokott időnél későbbben jelenhetett meg.

— Kinevezés A hivatalos lap egyik közlelőli számában megjelent közlés szerint a csíksomlyói gimnáziumtól a gyulafehérvári katolikus főgimnáziumhoz áthelyezett Részner Ödönt a vallás és közoktatási miniszter a fennálló szerződésből kifolyólag rendes tanárrá nevezte ki.

— Fejér Sándort, Csíkvármegyei üfőjegyzőt a felsikói főesperességi kerület legtekintélyesebb egyházmegyéje, a Kereczfalva, Jenőfalva és Dánfalvából alakult Nagyboldogasszony hitközsége a f. hó 23-án tartandó státuszgyűlésre képviselőjének választotta. Üzintén örülünk a választásnak, mert tudjuk, hogy benne a megye különleges érdekei számára egy buzgó harszot lettünk a hasonló érzellemmel és buzgalommal rendelkező férfiak oldalánál meg csak Csíkvármegyének régi és jogos ki-vanalmát, hogy a csíksomlyói róm. kat. gimnázium Csíkszeredába helyeztessék át. Ezzel kapcsolatban megemlítendőnek tartjuk azt is, hogy ez ügynek a sikeres propagálására a követező status gyűlésen a megyei státusz gyűlési képviselők egyértelműleg és nagyobb nyomással fognak eljárni. Üzintén óhajtuk és kérjük a státusz-képviselő urakat, hogy e kérdés megoldásán buzgólkodjanak legnagyobb erővel s tegyenek meg mindent a hosszú vajadáson keresztül ment kérdés sikeres megoldására. Ne rejtőjenek vissza a megye iránti közönnyel, sőt gyakran egyéni okokból ellenséges ér-zülettel viseltetve egyének támadó fellépésétől. Egy vármegye közönsége tekintetében az érdekes megoldásán buzgólkodjanak legnagyobb erővel s tegyenek meg mindent a hosszú vajadáson keresztül ment kérdés sikeres megoldására. Ne rejtőjenek vissza a megye iránti közönnyel, sőt gyakran egyéni okokból ellenséges ér-zülettel viseltetve egyének támadó fellépésétől. Egy vármegye közönsége tekintetében az érdekes megoldásán buzgólkodjanak legnagyobb erővel s tegyenek meg mindent a hosszú vajadáson keresztül ment kérdés sikeres megoldására.

— Halálozások. Csíkszéki Ince András életének 65-ik, boldog házasságának 37 ik évében, a halálkór szentségének ájtatos fekvétele után egy évig tartó fájdalmas, de példás beke-tetésrel viselt májbetegség következtében Csík-kesicson f. évi október hó 25-én est 9 órakor elhunyt. Temetése október hó 27-én d. e. 10 órakor volt. Csíkkesicson, lelkéért az egész székely-szentmese-áldozat ugyanazon napon volt. Az elhunytban Ince Domokos eszesői r. k. lelkész édes atyját gyászolja. Az örök világosság ü-nyeskedjék neki!

— özv. Sánta Balászné szül. Báudi Anna, nyug. kir. kinstári tanítóné mult hó 26-án d. e. 8 órakor életének 64 ik s özvegyége 16 ik évében Csíkkesicson meghalt. Temetése október hó 28-án történt a csíkkesicsoni köztemetőben. Halálát Ábrahám Róza lejt. Kömény Gáborné és Demeter Mária nevelt leányai gyászolják.

— Helyettesítések és kirendelések. A vármegye főispánja Welmann Gézának szolgábiróvá történt megválasztása folytán megüresedett városi rendőrkapitányi állásnak pályázat útján való betöltéséig a rendőrkapitányi teendőkkel Kovács János városi jegyzőt bízta meg s Welmann Géza szolgábirót szolgáltattatle a gyergyószentmiklósi szolgábirósághoz osztotta be; továbbá Márton László gimn. si vasutalomsági szolgábirót a szeredai szolgábirósághoz rendelte be s helyette a határrendőri teendők végzésére Veress Dénes közigazgatási gyakorlatos rendelte ki s egyuttal tiszteletbeli szolgábiróvá kinevezte; végül báró Rudnyánszky Sándor közigazgatási gyakorlatos központból szolgáltattatle a csíkkesicsoni szolgábiróságához osztotta be.

— Nagy idők tanuja. Csíkkesicsoni születésű Albert János 1848 49-beli nyugdíjas honvédfőhadnagy, életének 85-ik évében hosszas betegség után, mult hó 27-én elhunyt. Temetése október hó 29-én történt meg. Hüli teteme a csíkkesicsoni köztemetőbe tetített örök nyugalomra. Benna a dícső korszaknak egy vitéz hajnoka szállott újból sírba. Halálát özvegye, gyermekei, anóka és nagyszámú rokonság gyászolja.

— Iskolai ünnepély. A csíksomlyói főgimnázium f. évi november 5-én az intézet védőszentje. Szt. Imre herceg tiszteletére iskolai ünnepélyt rendezt a következő műsorral: 1. Délelőtt 9 órakor istentisztelet, alkalmi szent beszéddel. Ezután az intézet nagyertermében: 2. Ének szt. Imre hercegről; előadja az en-ckar. 3. Ünnepi beszéd; tartja Szilávik Ferencz tanár. 4. Részlet Lamermoori Luciából, Donizettitől; előadja az ifjúsági zenekar. 5. Ének szt. Imre hercegről; írta Kemenes Ferencz, szavalja

Bálint Vilmos VII. o. tanuló. 6. Vonó-ötös. 7. „Karácsony”, írta Kisfaludy Károly, szavalja Kádár Ferencz VII. o. tanuló. 8. „A gyermek álma”, vegyeskar, háromnemes és vonó négyes kísérettel, Dománfytól. 9. „Boldogasszony anyánk”, írta Tárkányi Béla, szavalja László Antal IV. o. tanuló. 10. Hunyadi-induló, Erkel-től; játszza a zenekar. Minthogy személyre szóló meghívók nem küldtnek szét, az intézet és annak tanuló ifjúsága iránt érdeklődő közönséget ezuton hívja meg az igazgatóság.

— Felhívás és körelem. Csíkszereda város polgármestere felhívja, illetve felkéri mindazon egyéneket, kik a városban építendő új róm. kat. templom javára miniszterileg engedélyezett országos könyöradomány gyűjtésére vállalkozni hajlandók lennének, hogy a továbbiak megbeszélése végett nála f. évi november 15-ig jelentkezzenek. Azt hisszük, hogy e felhívásnak meg is lesz a kívánt eredménye, lesz a nemes czérra ajánlkozó tisztes séges jövedelmeire telhet szert, a mennyiben a befolyó könyöradomány egy megalapítandó o-ona a gyűjtőt illeti.

— Tanítóválasztás. A csíkszéki állami általános iskolai tanítóképző intézet tanítói lemondás folytán ürességekben állott rendes tanítói állásra 4 pályázó közül Fábrián György kézzelírt levelel tanítóválasztott meg 7 szavazattal 5 ellenel.

— Városunk rendőrkapitányi állása. Welmann Gézának szolgábiróvá történt megválasztása által megüresedett városi rendőrkapitányi állásra megyénk főispánja Kovács János városi jegyzőt helyettesítette. Kovács János hosszas ideig volt városunk rendőrkapitánya, s azon idő alatt nemcsak minden tekintetben kifogástalan állapotokat teremtett, hanem agilitásával és kepzettségével teljes népszerűségnek is örvendett úgy, hogy annak idején, városunk közönsége osztatlanul sajnálta, hogy őt sajó elhatározásából a jegyzői állásra távoznia látja. A mostani ürességekben igazán mindenki már az első pillanatban önkénytelenül is Kovács Jánosra gondolt, hiszen ő csak a régi örökös maradt vissza, melyet mindig oly nagy ambícióval szolgált. Városunk és vármegyénk egyhangúlag örvendene, ha őt ezen állásra megüremi, visszahívni sikerülne.

— Névváltoztatás. Törökbeszi Tamási Karoly által örökbe fogadott kaszonluti Budó Dénes kiskoru vezeték nevének „Tamási”-ra kért változtatását a b-hígyminiszter engedélyezte.

— Tanulók kirándulása. A csíksomlyói tanítóképző növendékei a mult vasárnap együttes kirándulást tettek Ladó János és Zsögön Zoltán képezési tanárok vezetése alatt Gyimesre az ottani vadregényes tájak és határmenti megismerésére végett. A kirándulás a reggeli 9 órai vonattal „Lővész” vasuti állomásra vonaton történt, honnan egész határszél-ig gyalog tettek meg a falatok az utat, hogy bővebb megismerkedhessenek a tájjal. Majd átmentek románra: teültre Palánkára, honnan visszaterve a vasárnapiólt hettőre viruló eret szállásokon töltötték s a délután 2 órai vonattal érkeztek vissza Szeredába s onnan gyalog Somlyóra.

— A „Vigado”-t jöví hó 1-étől fogva veszik használatba. Nem tudjuk, hogy vajon a vármegyei tiszviselői kara szándékozik-e valamely ünnepélyesebb megnyitást tartani; arról azonban hírt adhatunk, hogy a madfalvi emlékeztető-bizottság az emlékoszlop javára a megnyitáskor hangversenyt szándékozik rendezni. Az eszmét magunk részéről csak helyesebbük és arra olvasónak figyelmét is felhívjuk nem csak azért, hogy a város közönségének szellemi életvezetékben az utóbbi időben kevés része volt, hanem a nemes czérra való tekintettel is. Óhajtottó volna, Budó József ellenő 2 kor., Makrancz 1 kor., Részner Ödön főgym. tanár 2 kor., Balló László törv. bíró 2 kor., Jakab Lajos 1 kor., Kömény István 1 kor., Baka János kántor-tanító 1 kor., összesen 21 korona.

— Nyilvános nyugtazás, köszönet és felhívás. A „CsíkiLapok”-ban legutóbb közölt nyilvános nyugtazás után a következő adományok érkeztek az emlékeztető bizottsághoz:

Kassay Lajos 37 sz. gyűjtő ivén: Kassay Lajos főgym. tanár 3 kor., Kurcz Antal kir. törvényszéki bíró 2 kor., összesen 5 korona.

Dr. Balló István 15 sz. gyűjtő ivén: Balogh Imre főhadnagy 4 kor., Balló Lajos eszterő-főhadnagy 5 kor., Budó József ellenő 2 kor., Makrancz 1 kor., Részner Ödön főgym. tanár 2 kor., Balló László törv. bíró 2 kor., Jakab Lajos 1 kor., Kömény István 1 kor., Baka János kántor-tanító 1 kor., összesen 21 korona.

Dr. Inces János 16 sz. gyűjtő-ivén: Dulinsky József 10 kor., Csedő András 5 kor., Bartián Ignác 5 kor., Dr. Csíki István 6 kor., összesen 26 korona.

Csikjenőfalvi Szopos Ferencz 4 kor. 80 fill., Szilávik Ferencz főgym. tanár 3 kor. 60 fill. A „Csíki Lapok” mult számában nyugtázott adományok összege 518 kor. 65 fill.

A számban befolyt összeg 60 kor. 40 fill. Eddigi gyűjtés eredménye 579 kor. 05 fill.

A midőn a bizottság a fennebb elősorolt adományokért az adakozóknak hazafias köszönetét nyilvánítja, egyuttal föl-kéri mindazokat, kiknél még gyűjtő-ivek vannak, hogy azokat bármily csekély adománnyal, sőt ha a gyűjtés eredményel nem is jűrt volna, Hajnó Ignác bizottsági pénztárnokhoz haladéktalanul beklideni sziveskedjenek.

Csikszereda, 1904. október 31-én
Hazafias tisztelettel:

A madfalvi emlékeztető bizottság
Jegyzői együleti választmányi gyűlés. A Csíkvármegyei jegyzői egyület választmánya idei november 13-án Csíkszeredában gyűlést tart, melynek tárgya a nyugdíj-szabályzat módosítása, az 1905. évi költségvetés elkészítése, az egyület tagjai által beadandó javaslatok tárgyalása s végül a közgyűlés tárgysorozatának megállapítása lesz. Tisztelettel kérjük kollega urakat, sziveskedjenek javaslatukat és indítványukat a fenti határidőig előlthet nevére beklideni. Csíkváradfalva, 1904. október 26. Ferencz Béla, egyl. jegyző, Palfy András, egyl. elnök.

— Gyergyószentmiklósi képviselőválasztás. Egy látszik igen beves küzdelmet fog provokálni. A sok ellenzéki jelölt közül Sümegi Vilmos a Magyarország című lap hivatalnoká veszi fel a harcot a kerület szabad-elyűpárti jelöltjével Lázár Jánossal szemben. A szabadelyűpárt tehát erős harcra él néz, habár nem lehet kétkedő abban, hogy ha a választók meggyőződése szabadon nyilatkozhatik meg, Lázár János lesz a győtes. Ezt nemcsak elvi szempontból, hanem különleges érdekeinkre való tekintettel is őszintén óhajtanunk kell; különösen ha tekintetbe vesszük, hogy megyénk Gyergyó részének számtalan olyan feladatai vannak megoldásra, a melyek a viszonyokkal szemben, a székely érdekekért lelkesülő harcost tesznek szükségessé. Önként érthető, hogy alkalmasnak erre csak Lázár Jánost tarthatjuk, ki úgy származásánál, mint eddig elfoglalt hivatali állásánál fogva erre különösen praedestiniálva van. Nem kétkedünk abban, hogy a gyergyói választók tekintetbe fogják venni, hogy Lázár János a miénk, egész életét eddig is a kerületnek szentelte, hogy kiváló tulajdonnal fogva, mint ilyen általában közkeveltségnek is örvend. A gyergyói nép önmagával jönnie elváltébe, ha zászlóját cserébe hagyán. Tömörülni kell a zászló mellé! Meg kell mutatni, hogy mi megbecsültük azt a ki miénk, s nem vagyunk hajlandók az idegeneket a közlünk való érdemes férfiak elé helyezni.

— Épül a jarda. Talán mégis valóra válni régi vágyunk, a jarda. Legutóbb erre mutatnak a Kossuth-utczában helyenkint felhalmozott kerámia-koczkak, ha ugyan önző spekulációk újabb akadályokat nem gördítenek az útra. Mert ilyen is van. Hallottunk ugyanis hangokat, melyek a házuk előtt lévő egy-két méternyi kerítésből magoknak palotát akarnak építeni a jarda révén. Nem szükség konstatálnunk ennek a gondolkodásmódnak közönséges voltát, mely a közügyet ilyenformán szeretne öntözni érdekeiért feláldozni, csak figyelemzetni kívánjuk az illetőket, hogy abból bizony nem lesz semmi, azért a pár méter helyért bizony senki sem fog nekik semmit fizetni; sőt vopakodásuk éppen azt eredményezheti, hogy saját hátrányukra fog valóni szükmarkuságuk. Különbben is a házuk előtti kerítések a tulajdonosokra nézve igazán haszonnal csak úgy fognak birni, ha azt aszfaltburkolat fedi; különben hasznát egy sem hajt soha az.

— Postai ügynökség felállítását Csík-Szt-Imrén. Csíkkesicsonra közszeg postahivatal felállításáért folyamodván, a kereskedelemügyi miniszter a helyett egy postai ügynökség felállítását engedélyezte, mely a csíkszékelyi postahivatallal unponkint gyalog küldendő postátárat útján kötetik össze. Ez a postai ügynökség korlátozott, naponkint legfeljebb három órai szolgálatot végző hivatal a rendszerint csak posta kezelési szolgálatot végez. A hivatal vezetője lehet a községben lévő lelkész, tanító, jegyző, kereskedő, gazdasz, vagy értelmiségéül fogva arra alkalmas egyén, aki erkölcsileg és politikailag is kifogástalan, rendezett anyagi viszonyok között él, kellő biztosi-

A helybeli csendőrlaktanyában, Székely törzsdormesternél

különböző berendezési tárgyak és butorok elkészítés miatt jutányos áron eladók.

Szám. 9340/904. tlkvi

Árverési hirdetés és feltételek kivonata.

Csonguj Vákai Miklósnak Péter Ágoston elleni végrehajtás ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 9 kor. tőke s jár. erejéig a csikszeredai kir. törvényszék, a csikszentmártoni kir. járásbírói területein lévő, a Menaság község határában fekvő, a csikmenasági 231. sz. juttatás A + 868. 869. hrsz. ingatlanra 480 korona. 922. hrsz. ingatlanra 320 korona, 990. helyrajzszámú ingatlanra 12 korona, 1122. helyrajzszámú ingatlanra 3 korona, 1274. hrsz. ingatlanra 4 kor., 2574. hrsz. ingatlanra 4 kor., 3850. hrsz. ingatlanra 4 kor., 4145. hrsz. ingatlanra 22 kor., 4667. hrsz. ingatlanra 3 kor., 4937. hrsz. ingatlanra 6 kor., 5173. hrsz. ingatlanra 4 kor., 5263. hrsz. ingatlanra 1 kor., 5301. 5302/1. hrsz. ingatlanra 8 kor., 6171. hrsz. ingatlanra 3 kor., 6532. hrsz. ingatlanra 5 kor., 7901. hrsz. ingatlanra 3 kor., 8142. hrsz. ingatlanra 18 kor., 8485. hrsz. ingatlanra 50 kor., 8649. hrsz. ingatlanra 5 kor., 8745. hrsz. ingatlanra 8 kor., 8751. hrsz. ingatlanra 38 kor., 9951. 9952. hrsz. ingatlanra 6 kor., 9978. 9981. hrsz. ingatlanra 5 kor., 10089/1. hrsz. ingatlanra 5 kor., 10151. hrsz. ingatlanra 3 kor., 11469/1. hrsz. ingatlanra 2 kor., 12463. hrsz. ingatlanra 4 kor., 12498. hrsz. ingatlanra 6 kor., 12802. hrsz. ingatlanra 4 kor., 12942. hrsz. ingatlanra 5 kor., 12999. hrsz. ingatlanra 4 kor., 13527. hrsz. ingatlanra 2 kor., 13552. 13553. hrsz. ingatlanra 8 kor., 13663. hrsz. ingatlanra 10 kor., 13849. 13851. hrsz. ingatlanra 4 kor., 13914. hrsz. ingatlanra 2 kor., 14480. hrsz. ingatlanra 32 kor., 14620. hrsz. ingatlanra 12 kor., 14640. hrsz. ingatlanra 1 kor., 15996. hrsz. ingatlanra 5 kor., 16074. hrsz. ingatlanra 6 kor. megállapított kikiáltási árban elrendeltetik. Az árverésre határnapon 1904. évi november hó 26-ik napjának d. e. 9 órája Csikmenaság községhezához tüzetik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak minden egyes ingatlan kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírral a kikiáltott kezéhez letenni.

A kir. járásbírói tevékenységi hatáskör. Csikszentmárton, 1904. aug. 19. évi.

Gössy Péter, kir. albiró.

647-1904. végreh. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a csikszeredai kir. törvényszék 1904. évi 6705. számú végzése következtében Dr. Fekér Antal ügyvéd által képviselt „Csikszeredai Takarékpénztár” javára Boeskor Antal és társai csikszeredai lakosok ellen 225 kor. s jár. erejéig 1904. évi szeptember hó 23-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján foglalt és 2220 koronára becsült következő ingóságok u. m.: I. Boeskor Bélánál werthein szekrény és háziuttorok, II. Boeskor Antalnál Pallas-Lexikon és háziuttorok, III. Dr. Csiky Józsefnél werthein szekrény és háziuttorok nyilvános árverésen eladhatók.

Mely árverésnek a csikszeredai kir. járásbírói 1904. évi V. 336. 4. számú végzése folytán 225 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi szeptember hó 6-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 60 kor. 60 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán Csikszeredán leendő eszközlésére 1904. évi november hó 3-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a veneti szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1891. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén, becsáron alul is el fogadják adni.

Amenyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felül foglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredán, 1904. évi október hó 7-én.

ABRAHAM MÁRTON, kir. bírósági végrehajtó

Feladasi hirdetés.

Közhírré tétetik, hogy a csikdánfalvi közbirtokosság „Bogáros” nevű erdejében megperzselt fák értékesítése czéljából f. év november hó 5-én délelőtt 11 órakor Csikdánfalva községhezához nyilvános szó zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Az eladárra kerülő fatömeg mennyisége 3102 köbméter

Kikiáltási ár 8810 kor., azaz Nyolcz-ezer nyolczszázötz korona.

Utóajánlatok nem fogadhatók el

A fatömeg becsáron alul eladhatni nem fog.

A zárt ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt adandók be, melynek a kikiáltási ár 10%-át és azon nyilatkozatot kell tartalmazni, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s magát azoknak teljesen aláveti.

Végül megjegyeztetik, hogy a vágás terület a gyergyóújfalvi határ szomszédságában fekszik, abba egy Dánfalva községből, mint Gyergyóújfaluból utak vezetnek fel s a fatömeg télen-nyáron kihordható.

A vágás fatömegére nézve a becslési kimutatás, valamint az árverési és szerződési feltételek megtekinthetők Csikdánfalva községhezához.

Csikdánfalván, 1904. év október 20-án.

Árpa Lajos, Antal Gergely, kjsz. 2-2 birt. elnök.

Niszel Lőrincz és Testvére

fűszer-, esemégy-, déligyümölcs-, liszt-, termény-vetemény és gazdasági mag-, ásványvíz-, anyag-, festék-, porcellán-, norinbergi-, rövid-árú- és papírkereskedés.

Csikszeredán.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, hogy a helyben fennállott SIMON-féle vegyesárú üzletet mai napon átvettük és azt a piac viszonyainak megfelelőleg újonnan berendezve, saját czéglünk alatt tovább fogjuk vezetni.

Midőn ezt b. tudomására hozni bátrak voltunk, tisztelettel megemlítjük még, hogy a kereskedelmi téren szerzett sok évi tapasztalataink által azon helyzetbe vagyunk juttatva, miszerint áruszükségletünket első kézből beszerezve legelőnyösebb árakban a nagybecsű vevőközönségnek rendelkezésére bocsájtani; továbbá, hogy működésünknek egyedüli törekvése leendő, miszerint a t. fogyasztó közönség érdekeit mindig szem előtt tartva, kizárólag magyar gyártmányu árut — mérsékelt polgári haszon mellett hozzuk forgalomba.

Alázattal kérjük a nagyérdemű közönséget, hogy ez irányban minket pártfogolni kegyeskedjék és b. látogatásait, illetve rendelvényeit kérve, maradtunk teljes tisztelettel: Niszel Lőrincz és Testvére.

TAKÓ KÁROLY Csikszereda. Ajánlja a m. tisztelt közönségnek dusan felszerelt bel- és külföldi szövet raktárát. A legújabb divat szerinti elegáns férfiruhák készítését. Kezeséget vállal kifogástalan kiviteléért. Takó Károly.

Jó minőségű anyag. Sz. 574-904.

Arverési hirdetés.

A csikszentkirályi közbirtokosság tulajdonát képező „Kövespatak” Kornos és Lucas melléke erdőrezsében, a földmivelésügyi m. kir. miniszter urnak 85012903. számú rendeletével megadott engedély alapján 200 k. holdon megbecsült 2244333 m. gömbölyű luczfenyő haszonfa, 313102 m. luczfenyő kéreg és 30637 m. fenyő tűzfaja 78290 korona azaz hetvennyolcz-ezer kétszázkilencven korona kikiáltási árban Csikszentkirály községhezához 1904. évi november 27-én delután 2 órakor megtartandó nyilvános árverésen szó és zártírásbeli ajánlatok kikiáltási leg többet ígérőknek elfog adatni, oly megjegyzéssel, hogy a megnevezett erdőknek fakészletei becsáron alul nem adatik el.

A kikiáltási ár 10%-a bántpénz képpen az árverést vezető bizottsághoz letendő.

PÉNZ 4%-os törlesztéses kölcsönök nyújtók Budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan értékéig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra. Személyhitel! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánbirtokosoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre gyorsan és discretén.

LANG SAMU bankbizomány, BUDAPEST, VI., István-tér 16. szám. A kölcsön nem záloglevelekben, hanem készpénzben lesz folyósítva. Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek.

ŐSZI TRÁGYÁZÁSHOZ A THOMASSALAKLISZT Csillag védjeggyel helyesen alkalmazva, minden növénynek legjobb és legolcsóbb foszfor-savas műtrágyája. — Kívánatra szakmunkákkal és árajánlattal készségesen szolgál. KALMÁR VILMOS BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 3. SZÁM. a Thomaspohsplat fabriken G. m. b. H., Berlin. magyarországi vezérképviselője. Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre! Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a Brassói Portland-Cement-Gyár BRASSÓBAN. Csikszeredán kaphatók: Albert Balázs és Fia urak kereskedésében.

Sz. 1875—904. ki.

Arverési hirdetmény.

Csikszereda r. t. város tanácsa által 1904. év november hó 6-án délelőtt 9 órakor a város- háza nagytermében megtartandó nyilvános ár- verésen, vagy írásbeli zárt ajánlatok mellett a

- 1. A belpiaczi helypénz jövedelme 5000 kor.
2. A külpiaczi helypénz jövedelme 5000 "
3. A mérleg díjszedés jövedelme 60 "
4. Ugyancsak ugyanezen napon adatik al bérletbe illetve bérbe, a Csikszereda város által a magas kincstártól egy évre feltétlenül, két illetve három évre feltétlenül bérbe vett bor és hufogyasztási adók és Csikszereda város területén fogyasztott bor, bus és égetett szeszes italok után fizetendő városi bor, bus illetve szeszfogyasztási adópótlékok szedési joga.
A városi szabályrendelet értelmében az adópótlék tételei következők: a bor után fogyasztási adó 20%; a bus után a fogyasztási adó 25%.

interenkint 8 fillér. Ezen boritaladók és hufogyasztási adók, valamint adópótlékokra nézve a kiküldési ár 17600 korona.

Albérlo illetve a pótlékokra nézve bérlo köteles a városnak, mint a fogyasztási adók bérlojének az 1892. évi XV. t. cz. 5. §. alapján engedélyezendő egy korlátlan kimerési üz- lelet, ugyszintén az ugynevezett „Czikus-háza” czemen a város által birt korlátlan kimerési üzletét kezelni, mi végből megfelelő üzlet-helyi- ségekről szintén kezelőnek, mint üzletvezetőnek áll kötelességében gondoskodni.

Az 1., 2., 3., 4. pontokban foglalt albérlet illetve bérlet tárgyát képező jogok albérbe, il- letve bérbeadására nézve azok, kik az összesre tesznek magasabb ajánlatot, előnybe részesül- nek azokkal szemben, kik az egyes albérbe illetve bérbeadású jogokat külön-külön óhaj- tanak al illetve bérbe venni, ha csak ajánlatuk összege emezekkel egyenlő magas lesz.

5. Árverezni szándékozók tartoznak az ár- verés napján a kiküldési ár 10% át bantapen- zül a város pénztárába letenni.

6. A bérletek után járó minden terhet, u. m. állami adók, helyeg és kincstári illeteke- ket bérlo illetve albérlo hordozza.

Egyéb feltételeket bérbe venni kívánók bárm kor az árverés megtörténte előtt, a hiva- talos órák alatt a városi tanácsbiználnál a polgár- mesteri irodában betekinthetők s maguknak lö- vebb felvilágosítást szerezhetnek.

Csikszereda, 1904. október 22-én.

Dr. UIFALUSI JENŐ, polgármester.

Szám 11995—904. tkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A csikszeredai kir. törvényszék mint te- lekönnyvi hatóság közhírré teszi, hogy Mihálykó István és Mihálykó József zsigódi lakosok végrehajtónak legif. Gere János csikszeredai lakos végrehajtást szenvedő elleni 4 kor. 35 fillér tőkekövetelés és járuléka iránti végrehaj- tási ügyében a csikszeredai kir. törvényszék területén lévő Csikszögöd község határán fekvő a csikszögödi 1760. sz. tjkvben A + 3. rendsz. 5465/2. 5466 hrsz. alatti belsőségre 1900 kor. kiküldési árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1904. évi novem- ber hó 23-ik napján d. e. 9 órakor Zsigód köz- ségházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alól is eladotni fognak.

Szám 11995—904. tkvi.

Arverezni szándékozók tartoznak az in- gatlan becsarának 10-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. § ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. § ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bantapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított sza- bályszerű elismervényt átsozolgáltatni. Kelt Csikszeredán, 1904. évi szept. hó 10. GECZŐ BELA a. k., kir. tiszti bíró.

A Csikszeredai Takarékpénztár

közhírré teszi, hogy f. év november 1-től kezdődőleg BETÉTEKET 4% kamat mellett fogad el. A régi betétek 1905. január 1-től szintén 4%-kal kamatoznak. A tőke kamatadót az intézet fizeti. Csikszereda, 1904. okt. 29-én tartott ülésénél. Az igazgatóság.

Csodás és biztos hatású arctisztító és szépítő- szerek, melyek nemcsak hazánkban, hanem az egész világon közkedveltségnek örvendenek a

KRIEGER-fole Crème. 2 K Akácia-Poudre 1 K Szappan 1 K Pár nap alatt eltávolít szeplőt, mafoltot, mitesszert, stb. Biztos, hogy nem ártalmas, hanem fiatalítja, szépíti az arcot. Kapható a „Korona” gyógyszertárban Budapest, VIII., Kálvin-tér (Baross-u. sarok) Postai széküldés naponta.

PÉNZ 4%-OS törlesztéses kölcsönöket nyújtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzüntézetektől a földbirtok és ingatlan 1/4 értékéig I. és II. helyre 15-65 évig terjedő időtartamra Személyhitelt papoknak, katonatisztek- nek, állami- és magánhi- vatalnokoknak, kereskedőknek és iparosok- nak kezes és kezes nélkül 1-15 évig terjedő időre gyorsan és discretén. Bank- és magánadóságek convertálása MELLER LAJOS s TÁRSAI bankbizomány BUDAPEST, VI., Dávid-utca 15. (Törvényszéki leg hozzázott cég.) 11 12 (Válasz helyeg.)

Kiváló szerencse Töröknel! Felülmulhatatlanul kedvez főáruadánk a szerencse. Rövid idő alatt 17 millió korona nyere- menyénél többet fizettünk nagyrabesült vevőinknek; közöttük a legnagyobb nyereményeket. Ajánljuk emélfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. A most következő m. kir. szabadalm. 15. osztálysorsjátékban újból 110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut és összesen egy hatalmas összeget, 14 millió 459.000 koronát sorsolnak ki rövid 5 hónap alatt. A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 1,000.000 korona. Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 á 300.000, 2 á 100.000, 1 á 90.000, 2 á 80.000, 1 á 70.000, 2 á 60.000, 1 á 50.000, 1 á 40.000, 5 á 30.000, 3 á 25.000, 8 á 20.000, 8 á 15.000, 36 á 10.000 korona és még sok egyéb; összesen 55.000. nyeremény és jutalom 14,459 000 korona összegben. Az I. osztályu sorsjegyek tervszertí árai: 1. eredeti sorsjegy frt—75 v. kor. 150, 1. eredeti sorsjegy frt 150 v. kor. 3.—, 2. " " 3.— " " 6.—, 1. " " " 6.— " " 12.—. A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes bekül- dése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk f. évi november hó 13-ig bizalommal hozzánk beküldeni. 4-6 TÖRÖK A. ÉS T. SA BANKHÁZA, BUDAPEST. Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete. Főáruadánk osztálysorsjáték-üzletei: Központ: Teréz-körut 46 a. I. fiók: Váci-körut 4 a. II. fiók: Muzem-körut 11 a. III. fiók: Erzsébet-körut 54 a.

A „CSIKI LAPOK” KIADÓHIVATALA. SZVOBODA JÓZSEF KÖNYVNYOMDÁJA CSIKSZEREDÁBAN. FŐTÉR. Elvállalok minden szakmához tartozó munkákat névjegyek, czég- és eljegyzési kártyák, meghívók és tunczrendek, körlevelek, számlák, visszalapok, gyászjelentések, szárazmadások, hírlapok, folyóiratok és füzetek gyors és pontos készítését. Továbbá ajánlom új miniszteri rendelet dusan felszerelt NYOMTATVÁNY RAKTÁROMAT községi és körjegyzők részére finom papíron nyomtatva. Posta- és kézbesítő könyvek bekötve. Kapható még jól berendezett KÖNYV- ÉS PAPIRKERESKEDESEMben közönséges író-, csomagoló-, rajzpapír, fehér és rózsaszín itató, kék másoló és mindenféle szines selyempapírok. Ugyszintén kapható mindenféle irodai eszközök stb. Nagy választék levélpapírokból, névjegy kártyák- ból, díszes emlékkönyvekből és albumokból. PONTOS KISZOLGÁLÁS. MINDENFÉLE NYOMDAI MUNKÁK AKADÁLY NÉLKÜL. GYORSAN ÉS PONTOSAN KÉSZÜLNEK. PONTOS KISZOLGÁLÁS.